

10.4.2026

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamisen periaatteista sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta VN/2539/2025**

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamisen periaatteista sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta annettua valtioneuvoston asetusta. Esitys perustuu asetuksen päivittämistarpeita selvittäneen STM:n asettaman työryhmän ehdotukseen.

Voimassa olevan asetuksen 1–10 §:ään ehdotetuilla muutoksilla pyritään selkeyttämään työterveyshuollon tehtäviä ja tarkoitusta. Ehdotetut muutokset tarkentaisivat työterveyshuollon sisältöä ja ohjaisivat hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamista. Ehdotetuilla muutoksilla selkeytettäisiin eri toimijoiden tehtäviä työterveyshuollossa ja työterveysyhteistyössä sekä korostaisiin tarveharkinnan merkitystä työnantajan suunnitellessa ja järjestäessä työterveyshuollon palveluja. Tavoitteena on korostaa työnantajan roolia työterveyshuollon sisällön ja laajuuden määrittelyssä.

Tavoitteena on työterveyshuolto, jonka toiminta olisi nykyistä ennakoivampaa ja aloitteellisempaa. Se tunnistaisi tehokkaammin työkykyä ja terveyttä uhkaavat tekijät sekä työpaikalla, työyhteisössä että yksilön osalta. Työterveyshuolto toimisi nykyistä tarkoituksenmukaisemmin ja oikea-aikaisemmin havaittujen ongelmakohtien korjaamiseksi ja niiden ehkäisemiseksi sekä huolehtisi asiakkaiden ohjaamisesta jatkohoitoon olosuhteiden niin edellyttäessä.

Lääkäripalveluyritykset ry (jäljempänä LPY tai yhdistys) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto. Alla on vastauksemme Lausuntopalvelussa.

Taustaa ja yleistä asetuksesta

Työterveyshuolto on tärkeä osa suomalaista terveystaloutta. Sillä on oma roolinsa ja sille on asetettu omat tavoitteensa. Työterveyshuollon tehtävänä on parantaa työntekijöiden työ- ja toimintakykyä, ehkäistä työstä aiheutuvia terveyshaittoja sekä edistää pitkiä ja kestäviä työuria. Toimiva työterveyshuolto on hyödyksi työntekijälle ja -antajalle sekä koko yhteiskunnalle. Se tukee yksilöiden hyvinvointia ja yhteiskunnan taloudellista kestävyyttä muun muassa parantamalla työolosuhteita ja vähentämällä sairauspoissaoloja.

LPY pitää asetuksen päivittämistä tarpeellisena, koska työelämän olosuhteet ovat muuttuneet kymmenessä vuodessa merkittävästi.

Alla ovat pykäläkohtaiset kommenttimme:

2 § Työterveyshuollon ja terveydenhuollon yhteistyö

Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että jatkossa yhteistyötä muun sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntoutuksen toimijoiden kanssa voisi tehdä vain, mikäli siitä on sovittu työterveyshuollon sopimuksessa ja toimintasuunnitelmassa. Tämä tarkoittaisi sitä, että muun muassa tuloksetta osoittautuneen TYÖOTE-mallin hyödyntäminen vähenisi merkittävästi, koska erikoissairaanhoidossa ei ole tiedossa, salliiko kunkin yksittäisen potilaan työterveyshuollon sopimus mallin mukaisen työkyvyn arvioinnin sekä työhön paluun suunnittelun ja tuen.

LPY:n näkemyksen mukaan on ilmeinen vaara, että esitetty kirjaus heikentää työterveyshuollon ja muun terveydenhuollon yhteistyötä nykyisestä. Tavoitteen pitäisi olla päinvastainen eli kyseistä yhteistyötä täytyisi lisätä ja tiivistää.

Yhdistys muistuttaa, että hyvinvointialueilla ei ole perusterveydenhuollossa eikä erikoissairaanhoidossa käytettävissä työterveyshuollon erikoisan osaamista ja työolosuhteiden tuntemusta toisin kuin työterveyshuollossa.

LPY:n mielestä pykälässä 2 esitetty muutos ei siten ole työntekijöiden, työnantajien, terveydenhuollon palvelujärjestelmän eikä yhteiskunnan etujen mukainen.

3 § Työterveyshuollon toimintatapa ja sopimus työterveyshuollon järjestämisestä

Yhdistyksen mielestä työnantajalle pakollisten ja vapaaehtoisten palveluiden eriyttäminen työterveyshuollon järjestämisestä tehdyssä kirjallisessa sopimuksessa on sinänsä perusteltua. Se ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että joudutaan kiireellisellä aikataululla tekemään muutoksia jo voimassa oleviin sopimuksiin. Tämä lisäisi merkittävästi hallinnollista työtä ja kasvattaisi siten työterveyshuollossa työnantajille aiheutuvia kustannuksia.

LPY esittää, että pykälään lisätään seuraava kirjaus: Muutos koskee vain uusia, asetuksen voimaantulon jälkeen tehtäviä työterveyshuoltosopimuksia.

4 § Toteuttaminen

LPY kannattaa pykälään kirjattuja mainintoja työyhteisöstä ja organisaatiosta. Ne korostavat työterveyshuollon kokonaisvaltaisuutta yksilökeskeisyyden sijaan.

Pykälään on lisätty ”Työterveyshuollon sisältöä määriteltäessä on hyödynnettävä työturvallisuuslain 10 §:n mukaista työn vaarojen selvitystä ja arviointia.”

LPY:n mielestä on hyvä, että työpaikkaselvityksen ja työturvallisuuslain mukaisen vaarojen arvioinnin välinen yhteys vahvistuu. Se parantaa työterveyshuollon edellytyksiä kohdentaa toimintaansa työpaikan todellisiin riskeihin ja kuormitustekijöihin. On tarkoituksenmukaista tukea ennaltaehkäisevien toimenpiteiden suunnittelua ja vähentää päällekkäistä työtä työpaikan, työnantajan ja työterveyshuollon välillä.

Haasteeksi muodostuu se, että työn vaarojen selvitystä ja arviointia ei aina ole käytettävissä. *Siksi LPY esittää asetustekstiin seuraavaa muutosta:*

”Työterveyshuollon sisältöä määriteltäessä on hyödynnettävä työturvallisuuslain 10 §:n mukaista työn vaarojen selvitystä ja arviointia, mikäli ne ovat hyödynnettävissä.”

5 § Suunnitelma hyvän työterveyshuoltokäytännön noudattamisesta sekä laadun ja vaikuttavuuden seuranta

LPY kannattaa ehdotusta, jonka mukaan kirjallinen suunnitelma toiminnan laadusta ja vaikuttavuudesta ja niiden seurannasta sekä hyvän työterveyshuoltokäytännön noudattamisesta olisi jatkossa palveluntuottajakohtainen, eikä yksikkökohtainen.

6 § Työpaikkaselvityksen tekeminen

LPY:n mielestä on tarkoituksenmukaista, että työpaikkaselvitysten osalta korostetaan tarvelähtöisyyttä.

7 § Terveystarkastusten tekeminen

Pykälän 1 momenttiin kirjatut työnantajaa velvoittavat terveystarkastukset ovat perusteltuja. Pykälän 2 momentissa luetellaan terveystarkastukset, jotka jatkossa olisivat työterveysyhteistyössä erikseen sovittavia eli työnantajalle vapaaehtoisia.

Pykälän 2 kohdat 5 ja 6 käsittelevät työkykyyn liittyviä tarkastuksia. LPY muistuttaa, että työkyvyn ylläpitäminen on työterveyshuollon ydin. Yhdistyksen mielestä 2 momentin kohtien 5 ja 6 olisi jatkossakin oltava työnantajaa velvoittavia ja siten ne on kirjattava pykälän 1 momenttiin.

Työ- ja toimintakyvystä huolehtiminen on työterveyshuollon keskeinen tehtävä. LPY muistuttaa, että työterveyshuoltolain 1 pykälässä asetetaan työkyky olennaiseksi osaksi työterveyshuollon tehtävää.

LPY:n mielestä työkyvyn ylläpitoa ei saa jättää työnantajille vapaaehtoiseksi. Yhdistyksen näemyksen mukaan asiasta ei edes voi säätää asetuksella, koska työterveyshuoltolain 1 pykälään ei ole asetuksenantovaltuutta.

8 § Työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn selvittäminen, arviointi, seuranta ja edistäminen sekä kuntoutukseen ohjaaminen

LPY:n mielestä on erikoista, että pykälästä 8 ehdotetaan poistettavaksi nykyisen asetuksen kirjaus: ”Työnantajan on järjestettävä työntekijän työssä selviytymisen seuranta ja edistäminen työterveyshuollon ammattihenkilöitä ja asiantuntijoita käyttäen.”

Työterveyshuollon erityisosaamisen käyttämisen sijaan pykälässä ehdotetaan, että vastuuta työkyvystä siirretään työnantajille. Pykälään 8 ehdotettavat muutokset heikentävät työkyvyn ylläpitämistä.

Pykälään ehdotetaan tekstiä, jossa edelleen korostuu työnantajan päätösvalta työ- ja toimintakyvyn selvittämisessä, arvioinnissa ja seurannassa sekä heikennetään työterveyshuollon asiantunteumuksen hyödyntämistä:

”Työnantajan on järjestettävä työntekijän työ- ja toimintakyvyn selvittäminen, arviointi ja seuranta työterveyshuollon ammattihenkilöitä tai asiantuntijoita tarkoituksenmukaisesti käyttäen, siten kuin toimintasuunnitelmassa on kuvattu.”

LPY:n näkemyksen mukaan pykälään esitetyt muutokset jättäisivät työkyvystä huolehtimisen työnantajalle nykyistä vapaaehtoisemmaksi. Se murentaisi koko työterveyshuollon perustarkoitusta.

Yhdistys esittää, että kyseisiä muutoksia ei pykälään tehdä. Siihen on selkeästi kirjattava työnantajalle velvoite työkyvyn ylläpitämisestä ja työterveyshuollon erityisosaamisen hyödyntämisestä sen arvioinnissa.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja